

Maankäytön- ja ympäristön vastuualue

Tavoitteiden toteutuminen suunnittelu- ja hanketoiminnassa 2022

Vuosi 2022 oli toimintaympäristön rajujen muutosten ja lopulta keväällä keskeytyneen alueidenkäytön lainsäädännön uudistusprosessin vuoksi haastava. Varsinais-Suomen liiton suunnittelutiimissä keskityttiinkin tilannekuvan päivitykseen, menneiden prosessien arviointiin ja uuden suunnan hakemiseen. Suunnittelutiimin jäsenet osallistuivat aktiivisesti ympäristöministeriön kehittämishankkeisiin (mm. suunnittelujärjestelmä, kaavoituksen tietojärjestelmät), niihin liittyviin työpajoihin, keskusteluihin ja tutkimushaastatteluihin. Liitto järjesti huhtikuussa yhdessä ympäristöministeriön kanssa valtakunnallisen alueidenkäytön kehityskuva -työpajan.

Tilannekuvan päivitykseen kytkeytyy vahvasti Varsinais-Suomen ilmastotiekarttatyö, jota jatkettiin maankäyttösektorin tavoitteilla. Tiekartta konkretisoi kansalliset ja kansainväliset päästötavoitteet aluesuunnittelun lähtökohdiksi. Loppuvuodesta valmistuneessa tiekartan viimeisessä osassa käsiteltiin metsien ja viherrakenteen merkitystä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, vesienhallinnassa, vesien tilan parantamisessa ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa sekä toimimista hiilinieluinä.

Em. pohjalta käynnistettiin syksyllä Varsinais-Suomen voimassa olevan, useasta eri-ikäisestä osasta rakentuvan maakuntakaavan teemakohtainen ajantasaisuuden arviointi. Arvioinnin perusteella tullaan määrittelemään selvitystarpeet ja uudistettavan maakuntakaavan tavoitteet. Ensimmäisenä selvityksenä, osin Turun kaupunkiseudun maankäytön yhteistyöryhmän toimeksiantona käynnistettiin maakunnallinen viherrakenneselvitys, joka konkretisoi tulevien EU-säädösten vaikutuksia suunnitteluun.

Toiminnan painopiste oli vuonna 2022 voimassa olevien suunnitelmien toteuttamisessa ja siihen liittyvässä kansallisessa ja eurooppalaisessa edunvalvonnassa. Liiton vetämässä Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyössä toteutettiin useita kaupunkiseudun MAL-toimenpiteitä mm. niihin liittyviä selvityksiä laatimalla, aiheina erityisesti kestävä liikkuminen. Vuoden aikana työstettiin kaupunkiseudun itäosan tieverkkoa, seudullista pyöräliikenteen tavoiteverkkoa, Saariston rengastien kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa, raskaan liikenteen levähdys- ja tankkaus-/latausalueiden, joukkoliikenteen solmuvisiota, käynnistettiin toimijakartoitus liikenteen digitaalisen tietopohjan vahvistamiseksi ja toteutettiin liikkumisen ohjauksen toimenpidesuunnitelmaa.

Alueellinen junaliikenne nousi vuoden aikana vahvasti esille. Sen kehittämistä edistettiin valtakunnallisella ja alueellisella tasolla kaikilla Varsinais-Suomen ratasuunnilla. Sekä Toijalan että Turku–Uusikaupunki-radantien ja Väyläviraston kanssa on käyty keskustelua asemapaikkojen suunnittelukysymyksistä. Yhdessä Pirkanmaan liiton ja Toijalan radantien kanssa valmisteltiin ja kilpailutettiin konsulttitoimeksianto, jossa selvitetään uusien asemapaikkojen ratalain mukaisen ratasuunnittelun edellyttämät radantien toimenpiteet. Scale Up -hankkeessa yhdessä Valonian kanssa toteutettiin kysely mahdollisen paikallisjunaliikenteen ja asemapaikkojen palvelutasosta sekä tilattiin selvitys alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisaatiomalli- ja kustannustenjakovaihtoehtoista.

Varsinais-Suomen liitto on jatkanut rannikonmaakuntien liittojen merialuesuunnittelu-yhteistyön koordinaatioliittona. Seuraava suunnittelukierros on aloitettu hankeyhteistyöllä. Hankkeet tukevat tiedonvaihtoa asiantuntijoiden välillä ja hyvien yhteisten käytäntöjen muodostumista. Rahoitus on saatu kansainväliseen eMSP NBSR -hankkeeseen, joka tukee merialuesuunnittelun ensimmäisen kierroksen arviointi- ja seurantatyötä, sekä toisen suunnittelukierroksen tietotarpeita. Myönteinen rahoituspäätös saatiin myös MSP-GREEN hankkeelle, jossa tarkastellaan merialuesuunnittelun ja suunnitelmien sekä EU:n vihreän kehityksen ohjelman välistä suhdetta. Lisäksi syksyllä varmistui Itämeren alueen Interreg-ohjelman rahoitus Baltic Sea2Land-hankkeelle, jossa toteutetaan rannikkostrategiaa ja merialuesuunnitelmaa. Kaikkien hankkeiden edellyttämät rekrytoinnit (kolme henkilöä) toteutettiin marraskuussa. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti ympäristöministeriön rannikkostrategian valmisteluun ja merituulivoiman vauhdittamista tukevien hankkeiden (4 kpl) valmisteluun.

Digisaapas-hankkeessa Lounaistiedon kanssa on kehitetty ja hyödynnetty Virma-palveluun kerättyä tietoa kuntien virkistys- ja retkeilykohteiden sijainneista ja niiden toiminnallisuuksista. Circwaste-hankkeessa on keskitytty erityisesti jätehuollon toimintojen roolin tunnistamiseen ja kehittämiseen. Hankkeessa on teetetty muun muassa selvityksiä yhdyskuntajätevirtojen määrästä ja laadusta.

Henkilöstövaihdoksiin, rekrytointeihin ja uusien tietojärjestelmien sisäänajoon liittyvistä haasteista huolimatta vuoden 2022 tavoitteet pääosin saavutettiin.